

CONSTANȚA

APARE DUMINICA

Ann III. No. 146.

Constanța, Duminică 26 Noembrie 1895.

20 bani numărul

Cerem Drepturile Politice

În precedentele trei articole ne-am silit a arăta: necesitatea ce este ca viitorul *Mesagiū Regal* să spue, ce va face guvernul actual liberal cu Dobrogea; că nu stăm pe o treaptă culturală inferioară districtelor trans-dunărene; că din potrivă, în multe privințe le întrecem; că populațiunea provinciei e mai mult de cât jumătate românească; în fine că în ce privește censul material, stăm asemenea în fruntea districtelor de dincolo.

Să zicem ceva și despre ceea ce s'ar putea numi censul intelectual.

Obiecțiunea ce s'a făcut totdeauna diferitelor delegațiuni, trimise spre a exprima guvernului desideratele dobrogenilor, că între locuitorii autohtoni pletora bărbaților cari putea-o reprezenta cu distincțiune ar fi subțire, e în parte întemeiată.

Negreșit că în această privință nu ne putem asemăna cu Bucureștii, Iașii, Galații ori Craiova, orașe în care reșed profesorii facultăților de tot felul, avocații cei mai celebri, medicii și inginerii cei mai distinși. Dar, oare, în genere luați, aceștia reprezintă țara în Camera și Senat? Se pot număra pe degete reprezentanții din această categorie.

Pretutindena înțelepciunea alegătorilor e mai tare de cât a aceluia filosof, care, spre a vedea exteriorul unei case de închiriat, se uita pe gaura cheiei de la poartă, pe când întreg zidul de împrejmuire era spart în toate părțile.

Poporul se ferește de filosofi, cari nu văd lucrurile după cum sunt, ci după cum ar dori să fie. El își alege pe acei din seme-

nii sei cu care are toate simțurile comune.

El preferă, saū ar trebui să preferă, pre un Stefan Beloiu, în locul unui distins barbat de științe, reprezentant al Brailei, care a zis în Parlament, că Dobrogea e locuită de Cerchezi—și face foarte bine.

Simplu negustor, fără pretențiuni, dar cunoscând adenc nevoile populațiunei, d-l Beloiu a putut zice în parlament: „d-nule ministru al Domeniilor, mare parte din țaranii după domeniul Brailei n'au de loc pământ”—și s'au croit două sate, Golășeii-noi și Țibăneștii-noi; saū: „D-le ministru de Finance, țara întreagă s'a umplut de monedă de aramă sârbească”, — și ca prin farmec banii sârbești au dispărut; ori: „D-le ministru de Interne, câți coloni români sunt în Dobrogea? și care e soarta lor?” și îndată s'a făcut recensământul necesar, luându-se dispoziții pentru regularea pozițiunei lor în Stat. Toate acestea s'au făcut fără discursuri chilometrice și frase sforăitoare.

Dacă s'a găsit un musulman, Chemal Efendi primarul Medgidiei, să se ducă la Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Primat să pledeze cauza construirii bisericii creștine din Medgidie, nu s'ar găsi un altul, care să spue celor de la centru adevăratele cauze ale emigrațiunilor elementului mahomedan? înaintea cărora cu toții stăm până în ziua de azi ca vițelul la poarta cea nouă?

Nu s'ar găsi, printre conlocuitorii noștrii bulgari, unul, care să spue ce e adevărat din pretențiile agitațiunii bulgaro-rusești?

Nu s'ar găsi un român de inimă, care să dovedească d-lor miniștrii actuali, că menținerea articulelor 50 și 51 din legea organică a Dobrogei e azi o absurditate, neadmiterea românilor la alegerea consiliilor comunale

o monstruositate juridică și ne-regularea soartei a 10.000 coloni români, o neglijență nu numai neertată dar și culpabilă din toate punctele de vedere?

Ce fel de administrație românească poate fi aceea a consiliilor comunelor urbane, din țara românească, unde românii nu sunt admiși la urnă? unde românii n'au nici un glas? unde ei nu sunt de cât a cincea roată la car? Ne e rușine să spunem acest lucru, dar așa e. Protestăm de atâția ani contra acestor anomalii: batem toaca la urechile surzilor.

Ce pot face cauzele românismului aceste administrații eterogene, eterodocse și eteroglotte, chiar când ar fi cele mai oneste și patriotice?

În lipsă de alte concepte mai înalte, fac ceea ce se pricep cu banii tuturor contribuabililor: paveaza piețe publice pentru interese străine de ale obștei; cumpără cu prețuri fabuloase locuri virane de ale celor interesați și puternici; adjuceca asupra prietinelor reparații și construcții de clădiri nefolositoare; fac alișverisuri ca acele cu materialul pietrei după șoseaua Isaccea;—vorbim de cele petrecute în Tulcea—țin sute de mii de lei în punga comunelor ori a județelor, bani albi pentru zile negre, pe când nu e o bucată de șosea în județ, o stradă în oraș; fac în fine afacerile multiple, mari și mărunte, ale prietinelor; ori nu fac nimic, zeci de ani, cum a fost cazul în obijduitul nostru oraș Constanța.

Memoriile anuale ce prezintă delegațiile consiliilor județiene ale provinciei sunt un fel de *moft*, căruia nu se găsește de cuviință a se răspunde nici o dată nimic.

Ne închipuim că dacă ni s'ar crea o situațiune de a putea fi ascultați, ministerul ar fi silit a face ceva, a drege ceva, a da o

satisfacție cauzei românești în Dobrogea: câtă de ce cerem drepturile politice pentru dobrogeni.

Ar fi neapărat să se știe cari sunt vederea actualului guvern. Două vorbe în *Mesagiul Regal* ar fi destul spre a ne edifica în asta privință

P. Grigorescu.

APELE DE MARE

(Urmare)

În orice cură balneară trebuie să ne mai gândim și la niște factori igienici foarte importanți și de care depandă în cea mai mare parte succesul curei; aceștia sunt: Repausul corpului și spiritului, starea climatului, regiunea (despre care deja am vorbit) unde te propunem să facem cura și exercițiul ce trebuie să nu ne este permis să-l face.

1) *Repausul corpului.*—Cea mai mare parte din insuccesele unui tratament balnear se datoresc ostenelelor provenite din promenade și curse excesive, din baluri și soarele dese și de lungă durată.

2) *Repausul spiritului.*—Odată ce ne am decis pentru o cură de ape minerale, trebuie să depărtăm orice grije, prin urmare orice om care pleacă la o cură balneară mai întâi trebuie să-și reguleze toate afacerile, ca odată plecat, să nu mai fie preocupat de ce se petrece în lipsa sa, iar zilnic să fie cât se poate mai puțin ocupat de afaceri, să nu obosească creierul și petrecerile să varieze.

3) *Schimbarea regimului* are o valoare capitală, căci sunt maladii care reclamă un regim special. Ar trebui deci ca să nu profităm de regimul ce ni se dă de otelieri, ci să căutăm a ni-l procura după cerințele suferințelor noastre.

4) *Exercițiul.*—Un exercițiu moderat fără a fatiga mușchii prin promenadă sau excursiuni lungi este tot ce poate fi mai folositor unei cure, căci favorizează acțiunea apei minerale nu numai când o bem dar chiar când facem simple băi. Prin urmare după fie-care baie o promenadă de jumătate oră este tot ce poate fi mai bun pentru reușita curei dacă constituția o permite.

Băile care le întrebuițăm sunt lichide, cum sunt apele simple reci, calde, ori mineralizate, băi solide ca cele de nisip, băi semi-liquide

cum sunt cele de nomol și băi gazeoase, cum sunt cele de aer comprimat, aer cald și încălzit de vapori medicamentoși.

Aci voi căuta a mă ocupa numai de medicațiunea marină:

Medicațiunea Marină

Consistă în respirațiune din aer pur vivifiant și încălzit de săruri volatile medicamentoase din băi calde, reci, dușuri sistematice (în Constanța nu există un asemenea stabiliment) și băi de nisip de Mare.

Aerul de Mare.—Se știe, că aerul de uscat este viciat prin acidul carbonic, rezultat din combuștiunea și descompușiunea substanțelor animale și vegetale aflate asupra solului, prin respirațiunea și transpirațiunea corpului oamenilor și animalelor în stare fiziologică și patologică; prin menajele omenești, prin ape curgătoare ori stătătoare, prin stabilimente industriale și materiile ce ies din pământ etc. etc.

Acidul carbonic care îl găsim în aerul de uscat având o greutate specifică mai mare de cât aerul atmosferic (1529) la temperatură egală, ocupă ca mai greu, straturile inferioare ale atmosferei, și astfel suntem siliți să respirăm un aer viciat care nu este de cât izvorul mai multor boale.

(Va urma)

PADURILE DOBROGEI

Studiu asupra sistemului de exploatare

DE

PETRE GRIGORESCU

SILVICULTOR

(Urmare).

11

Vom începe prin a reînprospăta în memoria cetitorului fisionomia topografică a unei părți din totalitatea întinderilor introducătoare în adevăratele păduri, adăugând că, ceea ce zicem despre una, putem zice despre toate împrejurimile, ce, ca niște prefete în cărțile metodice, îți dă măsura importanței și valoarea întregului conținut ce ai să exploatezi.

Însotim împreună cu un agent local pe un vânător de căprioare spre Bași-Punar, jud. Tulcea.—Eșind din satul Beidaut, apucăm pe unul din drumurile ce duc acolo.—La câte-va zeci de metri, un cârd de capre din Căldere, rodea un tuferiș ce nu era mai înalt de cât ele;—mai înainte, cireada de vite albe ale Beidautului printre tarlalele îm-

pestritate de păcuri și răzoare de tuferiș;—mai în sus, pe vale, niște tarle de oi în siligetele Testimelului;—în dreapta o grupă de bivoli din Eschi-Baba, frecându-se de ciolpanii și tăciunarii hărăziți de la Cerchezi; mai în sus, în stânga pe niște întinșuri tufoase, foste tarlale-fanețe și pășciuni, în spre Agi Omer, câte-va turme de oi ce nu se puteau vedea din iarba și frunziul lastarului crescut în urma părjolarilor din toamna trecută.

—Nu mai merge, trebuie să mă opresc, să dau pe acești delicuenți în judecată, zise zece agent.—Pentru ce, întrerupse vânătorul, care era un proprietar de păduri de peste Dunăre?

—Nu vedeți că strică pădurea! —Care pădure?... Zece lei de bivoli, zece lei de capră și doi lei de oaie, amendă, așteaptă pe bietul nenorocit; căci pădurea avea, pe lângă ciolpani, și tuferiș tiner în vârstă mai mică de zece ani.

«Care pădure?! Curios! După socoteală, se părea că mergeam de patra ore prin păduri....»

Ajunși pe scăpătul dealului, întâlnim, eșind din prăpastia adâncită, un biet ortodox creștin, cu vr'o trei brațe de vreascuri într'o căruță.—De ce n'ai tăiat de d'asupra dealului, să poți încărea căruța mai bine! —Imi trebuia bilet «iscălit» (vizat) și nu se dau de cât deval, la sat, unde am așteptat pe «bragader», două zile, până să vie de la alt «pachet» răspuns omul.—Dar fără bilet? —Pentru casă, facem cum putem. Ce ar mai fi când am plăti și pentru case, păcatele noastre! Aceste, cu ce voi mai putea acața pe drum, le duc la târg.—Pentru case, mai scăpăm, când vine bragaderu la revizie, cu cotoarele biletelor ce păstrăm.

Omul nostru era dintr'un sat, unde numai în bătașura casei nu erau lemne ca cele ce ducea în căruță.

Cred a fi zugrăvit, prin această istorisire, trăsurile cele mai adevărate ale topografiei pădurilor, cu întregul mecanism de gospodăria lor în Dobrogea.

Care-i pădurea? Dacă noi silvicultorii nu o cunoaștem, unde începe și unde se sfârșește, cum are să o cunoască vulgul, ca să se apere de ea? Dacă e vorba, ca toate întinderile, de poște întregi, presărate pe ici colea cu tuferiș, mărăcinet și ciolpani în depericiure, una din două

ori refacem pădurile, după cum eram înainte de venirea Gâgăuților, Bulgarilor, Tatarilor și Cerchezilor, desființând satele din interiorul acestor tuferișuri, ori distrugem aceste «pete negre» de pădure, și menținem satele

Cerceteze-se, pentru ce emigrează populațiunea mai numai din păduri, mai numai din plasa Silistra-Nouă, și se va vedea, că cauza sunt numai brigadierii și guardienii silvici, ce ved în ori-ce mărăcinet o pădure, de unde curg procesele de delict și contravenții la pășunat.

N'am avut nici altă dată; știm că nu avem nici acuma autoritatea necesară, spre a face să treacă observațiile noastre cu destul succes. Erte-ni se dar, că punem cestiunea ast-fel de astă-dată.

Necesitatea și modul de delimitare a tuferișurilor în vederea trebuinței de locuri pentru cultură, fânețe și pășuni.
—Pășunile în păduri.

Fără a înțelege o amenajare în formă, ci cel mult ca lucrare pregătitoare, instituindu-se câte o comisiune în fie-care plasă, unde să fie reprezentate toate interesele, — nu numai cele strict silvice—s'ar putea fixa prin semne, deschizându-se o inie îngustă, ca cea dintre pichele de la Dunăre de ex., conturul pădurilor hotărâte spre conservare. Aceasta s'ar face cu cea mai mare ușurință și relativ în scurt timp.

Nu se cer de-o-cam-dată nici șanțuri, nici garduri costisitoare, ci numai o barieră competenței agenților, și nu hotar până unde s'ar putea întinde pășunările. — În așa cas, brigadierii și guardienii de pază, respunzători de starea interioară a perimetrelor, s'ar preumbla pe linie, încrucișând cele nenumărate drumuri ce duc în păduri. În loc să scotocească gunoile prin sate pentru a descoperi delictele.

Nu mai insistăm asupra utilității delimitărei, fiind cunoscută ca prima lucrare a unui amenajator: insistăm însă asupra oportunității, căci cu actualul număr de silvicultori, lucrarea s'ar putea termina foarte iute, chiar în cursul acestei erni. Necesitatea acestei măsuri este așa de simțită, că însuși Turcii au prevăzut-o și prescris. Că n'au aplicat măsura, noi n'ar trebui să'imităm în această a lor neglijență.

Aplicațiunea ar fi foarte lesnicioasă.—Punctele stabilite de comisiune, n'ar fi nici o treabă mare,

deschiderea chiar a unei linii, căci de sigur nu are a se tăia în carne vie.—Afară de guardienii, s'ar găsi destul oament să muncească pe un preț plătit ahia cu lemne.

Deosebirea dar a pădurilor destinate conservării, de cele ce nu se mai pot regenera, e prima lucrare ce trebuie întreprinsă.

Odată conturul tras, suntem stăpâni absoluți în interiorul perimetrelor. — Putem deschide parchete ori câte și ori-unde, și a le exploata cum am crede mai de cuviință; destul numai să căutăm a satisface pe cât e cu putință, toate trebuințele ce populațiunea are, se înțelege ne-ne-perzindu se din vedere lemnele de lucru.

În afara perimetrelor ar fi condițiunile pășunatului ce ne ar mai putea interesa: *dacă anume pășunatul poate fi lăsat liber, peste tot în aceste brăcuri abandonate defrișerilor, sau să fie limitat pe o întindere oare-care; căci totuși va mai trebui mult timp, până când aceste stărpituri de terene să poată fi transformate în locuri de hrană.*

(Va urma)

Informațiuni

Iată numele viitorilor membrii ai Senatului României:

Colegiul I

Colonel Budișteanu, Al. Vericeanu, D. Sturdza, Eug. Stătescu, I. Arapu, Dr. C. Bucșenescu, Gr. C. Monteoru, Procopie Cazotti, G. Exarcu, colonel Negel, Gr. Bonachi, Cavaliotti, General C. Budișteanu, Dr. Iovitz, Mateiū Rosetti, Manoliu, Al. G. Nicolaid, N. Crățunescu, Mihail A. Sturdza, General Catargi, Dr. Culcer, Eugen Stătescu, P. Grădișteanu, P. Orbescu, Andrei Vizanti, General Racoviță, Principele D. Ghikă, D. Sturdza, General A. Fotino, Ilariū Izvoranu, D. Micescu, Sache Nicolaū, Th. Dornescu, D. Caotemir, Gr. Vulturescu, T. Atenasiu, P. S. Aurelian, Gr. Cireșeanu, N. Săveanu, G. Orleanu, Dr. N. Manolescu, Al. Morțun, C. Poroineanu, I. Brabețeanu, D. G. Simulescu, Valerian Ursianu, G. Lupescu, N. M. Ganea, Emil Samson, D. Sturdza, Tache Anastasiu, Aristid Pascal, Dr. Paul Petrini, C. M. Bally, N. Constandache, V. Cristopulo, Al. I. Filipescu, Neron Lupașcu, P. Stoicescu.

Colegiul II

Nicolae Micescu, Chiril Sebastian, C. Raileanu, R. S. Campiniu, V. P. Sassu, Em. Leonescu, Gh. Russu, Șt. Perieșteanu, L.-colonel Trestianu, V. A. Ureche, Gh. Fulger Costescu Com. Piltrică Petrescu, Gen. G. Angheliescu, A. C. Vișoreanu, Dr. Mihăilescu, Șt. Gheorghiu Parpale, C. N. Moscu, G. Mărzescu, Miltiade Tzoni, C. Climescu, D. Polizu-Micșunest, C. Exarcu, I. Pr. Dumitrescu, Gr. Ștefănescu, Tabacovici, N. Mănescu, D. G. Sefendache Dim. Boboiceanu, M. Schina, Const. Șoarec, Vasile Ciornel, C. Zăgănescu, Colonel Șişman G. Racovici, Al. C. Constantinescu, Constantiu I. Langa, Ion Borșiu, Col. Obedeanu, El. Vergați, Emanoil Morțun.

Const. Racoviță, Sănd. Nenoveanu, Antache Petrescu, Iorgu G. Gălcă, Stroe Beloescu, Gr. G. Sabini, Costică Bastachi, Apostol Mănescu.

Un singur conservator, restul liberali.

Un grup de orașeni stărue să combatem ori-ce bal cu tombolă pe viitor.—Făgăduim.

În urma unui raport al prefectului de Tulcea, d-l ministru de interne a suprimat delegațiunile județiene ce funcționau până acum în Dobrogea, rămânând ca atribuțiunile acestor delegații să fie îndeplinite de prefect, după cum era înainte de reformarea legii județiene, care privește numai țara de dincolo de Dunăre.

Comercianții de cereale se plâng că se percepe taxa jugăritului de 10 bani de vită la căruțele încărcate din vagoane în gară și destinate pentru port.

Întru cât căruțașii de meserie plătesc anual taxele ce i privesc după legea maximumului, pentru murdăria și usarea stradelor, noi credem că această taxă e nedreaptă și cerem desființarea ei.

Tot negustorii de cereale reclamă că pentru mărfurile destinate pentru Constanța, fără a se fi specificat magazia de deașarcare, Direcția drumului de fer II obligă a plăti: odată taxa întreagă până în port, și deosebit taxa de înapoiere pe liniile primăriei, chiar când încărcătorul a cerut la timp că marfa o descarcă în magazinele după aceste linii.—Pentru ce această supra-taxare de lei 7.50 de vagon? Ea n'are altă noimă de cât aceea de a în-

greuia costul de producțiune. Domniile de la drumurile de fer ar trebui să fie mult mai negustori de cum sunt.

Gardul foastei grădini Capato amenință să cadă pe trecători. Ar trebui ca Primăria să avizeze la dărâmarea lui.

D-l I. Stoian a deschis un local de berărie în prăvălia d-lui Pomeranț, hotel Național.—Berea și mezelurile sunt de o calitate excelentă.—Ne facem o datorie a-l recomanda publicului consumator.

Orzul dobrogean este anul acesta de o calitate cum nu s'a mai văzut. Un mare încărcător ne-a spus că a expediat orz de mașină, având o greutate de 72 kilograme hectolitru. Prețul a fost erl la obor până la lei 5.30 hectolitru.

Aducem la cunoștința abonaților noștri din oraș și județ că Agenția principală locală a societății de asigurare mutuală «Unirea» e autorizată a libera direct *Police de asigurare* în ori-ce ramură, cari se vor preda asiguraților imediat la subscrierea ofertei fără a se mai aștepta, ca până acum, aprobarea Direcțiunii generale din București.

Prin urmare ori-cine, din amicii noștri de la țară, având necesitate, pot în aceeași zi: asigura produsele din magazin și a face ori-ce împrumut la Credit sau Banca agri-

colă din Constanța. — *Premiile de asigurare se știe că sunt mult mai mici de cât la celelalte două societăți concurente.*

Biurul este în strada Gărei No. 13, visavi de noul local de primărie, și este deschis toată ziua.

DE ARENDAT pe 3—5 ani grădina de zarzavaturi de 10 hectare, din Tari-Verdi, județul Tulcea.

Amatorul se vor adresa proprietarului d. P. Grigorescu în Constanța.

De închiriat o casă nouă cu 4 camere, și o curte spațioasă, împrejmuită cu gard, situat în Anadolkiol.*

Doritorii se vor adresa la Redacția acestui ziar.

Legătorie de arti

Subscrierul aduc la cunoștința onor. public că am înființat pe lângă atelierul de tipografie și un atelier de legătorie special, angajându-mă a lega:

Cărți, reviste, note de piano, a încadra rame și în fine tot ce se atinge de această branșă.

GR. M. GRIGORIU.

„UNIREA”

Societate generală de Asigurare Mutuală DIN BUCUREȘTI

Autorizată prin Înaltul Decret Domnesc sub No. 1536 după deciziunea consiliului de miniștri dela 27 Iunie 1877. *Monitorul oficial No. 160 din 16 (28) Iulie*

Acastă societate de proprietate asigură, contra incendiului, imobile, fie construite de zid, paiantă sau gard, fie acoperișul lor cu tinichea, olan, șindrilă, trestie, etc. Plata asigurării e cu mult mai scăzută, aproape pe jumătate de cât la celelalte Societăți cari fac o speculă din premiile asiguraților.

Deosebit de aceste clădiri, societatea mai asigură contra incendiului **Mobile, Mărfuri, Produse, Pae și Nutrete în Șire, Stoguri, Clai pe Cimp Liber și în Magazine.**

Societatea «Unirea» mai face asigurări asupra «Vieții» în toate combinațiunile uzitate și anume:

- Asociațiuni mutuale de supraviețuire.
- Asociațiuni mutuale cu produs minimal garantat și cu participare de 85 la sută.
- Contra-asigurării cu 8 la sută dobândă și fără dobândă.
- Capitaluri fixe în cas de deces cu beneficiul etății.
- Asigurări temporale și
- Rente viagere în diferite combinațiuni.

Asemenia se asigură contra riscurilor de «Grind.», precum și contra riscurilor de transport pe fluviu, mări și corpuri de vase, toate aceste asigurări «Unirea» le face cu premii reduse.

Informațiuni și prospecte se dau în București, la Direcțiunea generală str. Dómnei No. 2, iar în districte la agențiilor respective din orașe.

Direcțiunea generală

Societății de Asigurare mutuală Unirea

LIBRARIA și TIPOGRAFIA „UNIVERSALA”

GR. M. GRIGORIU

36—Piața Independenței—36

CONSTANȚA

36—Piața Independenței—36

LIBRARIA

Este asortată cu tot ce se atinge de articole de librerie; precum:

Papeterie bogat montată, cărți școlastice, de sclințe și diferite Romane în limba

ROMANA și FRANCEZA

Articole de pielărie, albume de fotografii și poezii, port-notise etc. etc.

Colecțiune de diferite tablouri, cornise pentru fotografii.

JUCĂRII DE COPII și PĂPUȘI.

Parfumerie și săpunuri, Note pentru Piano din țară și străinătate.

TIPOGRAFIA

Asortată cu diferite litere tăctura cea mai modernă poate efectua ori-ce lucrare precum:

Cărți, Ziare, Afize, Registre, Adrese, Circulăi, etichete, Cărți de vizită de logodnă, bilete de nuntă, și de doliu.

Deposit de tot felul de imprimare și registre necesare Domnilor perceptori, Onor. Primării, Epitropiilor de Biserică

LEGATORIE DE CĂRȚI

Efectuarea promptă și prețurile cât se poate de moderate.